

Var ska vi bo på ålderns höst?

Stort behov av nya platser
på äldreboenden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
Rapportens disposition	4
Omsorgstagare på särskilt boende för äldre	5
Oförändrat antal som bor på äldreboende	5
En kraftig ökning av antalet äldre i befolkningen	6
Minskad andel äldre med plats på äldreboende	7
Stora skillnader mellan landets kommuner i andelen äldre med plats på äldreboende	8
Minskad andel äldre i särskilt boende – minskade behov eller tuffare bedömningar?	10
Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2034, två scenarier	12
Prognosförutsättningar	12
Den demografiska utvecklingen fram till 2034	12
Behovet i olika ålderskohorter perioden	14
Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2034, huvudscenari	15
Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2035, alternativt scenari	16
Brist på äldreboenden i landets kommuner 2025	19
Sammanfattning och slutsatser	21

Kontaktpersoner:

Anna Bergendal, näringspolitisk expert Äldreomsorg
anna.bergendal@vardforetagarna.se

Björn Arnek, branschekonom
bjorn.arnek@vardforetagarna.se

Layout och sättning: Elin Oskarsson

Sammanfattning

Den stora ökningen av personer i gruppen 80 år och äldre skapar behov av fler platser på äldreboenden framöver. Vårdföretagarna har under flera år presenterat en prognos över behovet av antal platser. I denna års rapport kompletteras bedömningen av behovet av platser på äldreboende från tidigare års rapporter med en alternativ prognos.

Antalet äldre som har behov av plats på äldreboende ökar kraftigt fram till år 2034. Enligt Vårdföretagarnas huvudscenario kommer 117 000 äldre behöva en plats på ett äldreboende år 2034. Det är 33 000 fler jämfört med 2024.

Enligt Vårdföretagarnas alternativa scenario ökar behovet ytterligare, till 125 000 platser år 2034. Det är 41 000 fler jämfört med år 2024. Orsaken till det högre antalet i det alternativa scenariot är att prognosen utgår från de enskilda kommunerna i kombination med en antagen gemensam miniminivå på hur stor andel av en ålderskohort bland de äldre som har behov av en plats på ett äldreboende.

Det kommer alltså att krävas många nya platser på äldreboenden fram till 2034. Men redan nu är Vårdföretagarnas bedömning att många äldre som har behov av en plats på ett äldreboende inte får det. Detta framgår tydligt av Boverkets undersökning Bostadsmarknadsenkäten för 2025, där drygt 100 kommuner anger att de i nuläget har brist på äldreboenden. 150 kommuner anger dessutom att de antingen inte kommer klara av att täcka behoven av äldreboende eller inte kan bedöma om de kan täcka behoven på fem års sikt.

Inledning

För tredje året i rad publicerar Vårdföretagarna rapporten "Var ska vi bo på ålderns höst?" Syftet med rapporten är att bedöma behovet av platser på äldreboenden (särskilt boende för äldre), på både kort och lång sikt. Bakgrunden är att svensk äldreomsorg står inför stora utmaningar på grund av en snabbt växande äldre befolkning. Antalet personer som är 80 år eller äldre väntas öka med närmare 270 000 mellan 2022 och 2034.

I årets rapport förlängs prognosen fram till år 2034. Prognosen kompletteras även med ett alternativt scenario som utgår från behoven i varje enskild kommun.

Rapportens slutsats är att det kommer behövas mellan 33 000 och 41 000 fler platser i särskilda boenden för äldre fram till 2034. Skillnaden mellan de två bedömningarna beror främst på att den högre uppskattningen utgår från en miniminivå av behov som alla kommuner antas behöva uppnå.

Rapportens disposition

Rapporten är disponerad enligt följande:

I avsnitt 1 beskrivs utvecklingen mellan åren 2014 och 2024 när det gäller antalet och andelen äldre som bor på särskilt boende. Avsnittet redovisar också hur stor andel av befolkningen 80 år och äldre som bor på äldreboende i olika kommuner, samt spridningen mellan kommunerna.

I avsnitt 2 förs en kort diskussion om möjliga orsaker till att andelen äldre med plats på äldreboenden har minskat. Beror det på minskade behov eller tuffare behovsbedömningar?

I avsnitt 3 följer en uppföljning av tidigare års bedömningar av behovet av äldreboendeplatser. Scenariot sträcker sig nu till 2034. Avsnittet innehåller även ett alternativt scenario som baseras på de varierande förutsättningarna i landets kommuner.

I avsnitt 4 beskrivs bristen på platser på äldreboenden utifrån Boverkets enkätundersökning "Bostadsmarknadsenkäten 2025".

Avslutningsvis görs i avsnitt 5 en kort sammanfattning av de viktigaste slutsatserna i rapporten.

Omsorgstagare på särskilt boende för äldre

I det här avsnittet redovisas hur många personer som i genomsnitt har bott på särskilda boenden för äldre varje år under perioden 2014–2024, samt hur stor andel av de äldre de utgjort. Avsnittet redovisar också hur stor andel av befolkningen 80 år och äldre som bor på äldreboende i olika kommuner, samt spridningen mellan kommunerna.

Oförändrat antal som bor på äldreboende

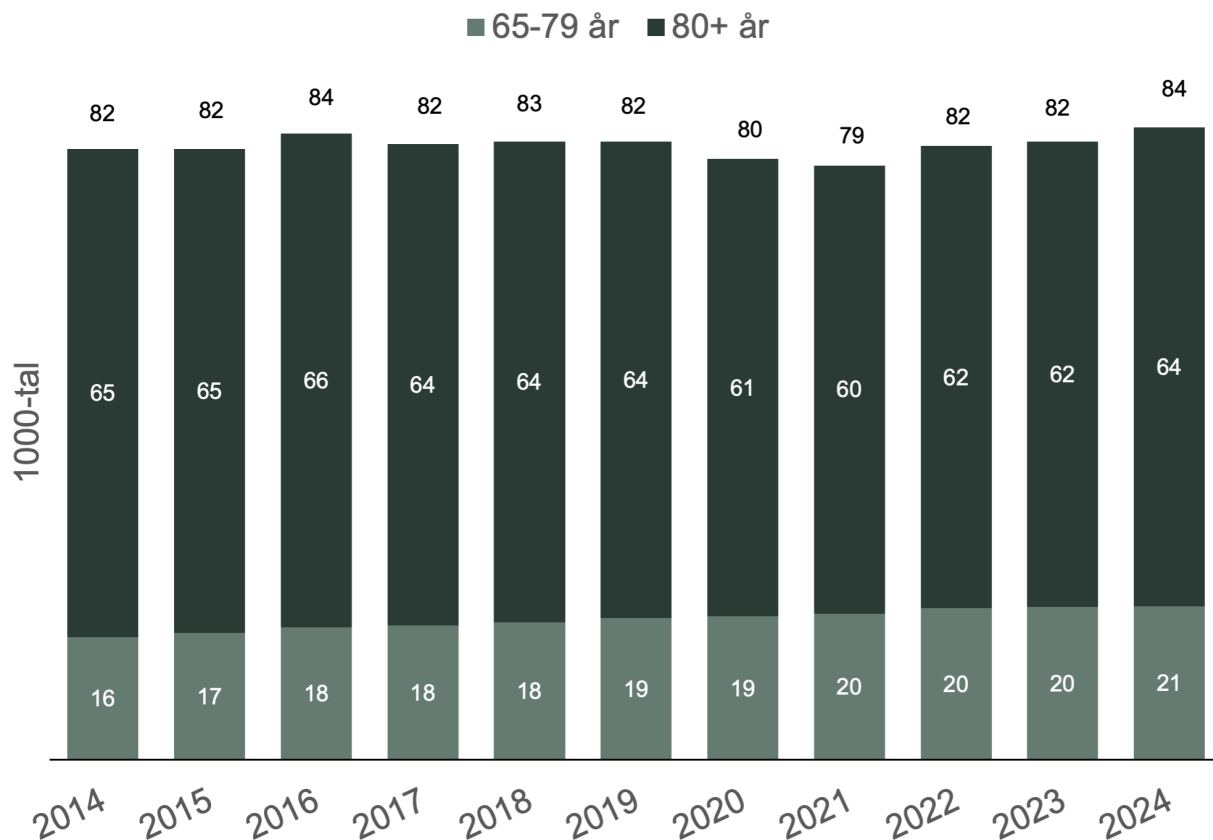
I oktober 2024 bodde nästan 84 500 äldre personer på särskilt boende i Sverige (se diagram 1). Av dessa var 64 000 personer, motsvarande 76 procent, 80 år eller äldre.

Mellan oktober 2023 och oktober 2024 ökade antalet äldre på särskilt boende från knappt 82 500 till nästan 84 500 personer. Det innebär att antalet nu ligger på den högsta nivån på över tio år, efter en tydlig nedgång under pandemiåren.

Utvecklingen har dock sett olika ut mellan de två åldersgrupper som redovisas i diagrammet.

- I gruppen 80 år och äldre minskade antalet boende mellan 2016 och 2021, från i genomsnitt 65 000 till 60 000 personer. Därefter har en återhämtning skett och i oktober 2024 bodde omkring 64 000 äldre på särskilda boenden.
- I gruppen 65–79 år har antalet däremot ökat stadigt – från 16 000 personer 2014 till 20 500 år 2024, en ökning med drygt 25 procent.

Diagram 1 Antalet äldre med plats på särskilt boende för äldre oktober månad perioden 2014–2024

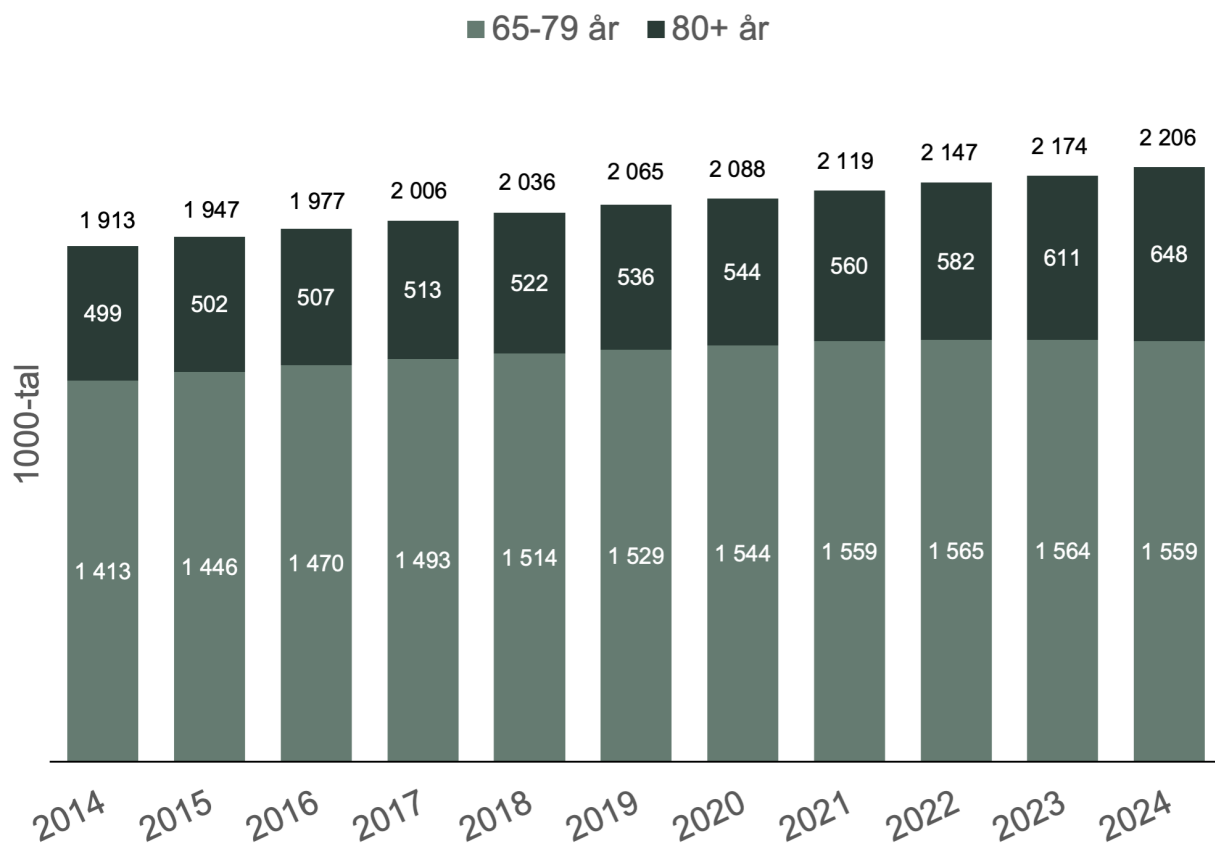

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre (Socialstyrelsen) & Statistikdatabasen om äldreomsorg (Socialstyrelsen)

En kraftig ökning av antalet äldre i befolkningen

Minskningen i antalet personer 80 år och äldre på särskilt boende beror inte på att gruppen i sig har blivit mindre. Tvärtom har antalet personer i den åldern ökat kraftigt sedan 2014 (se diagram 2). Gruppen har vuxit med 148 000 personer, motsvarande en ökning på 30 procent. Även i åldersgruppen 65–79 år har antalet ökat i ungefär samma omfattning – med 145 000 personer, vilket motsvarar en ökning på 10 procent.

Diagram 2 Den äldre befolkning perioden 2014–2024

Källa: Befolkningsstatistiken (SCB)

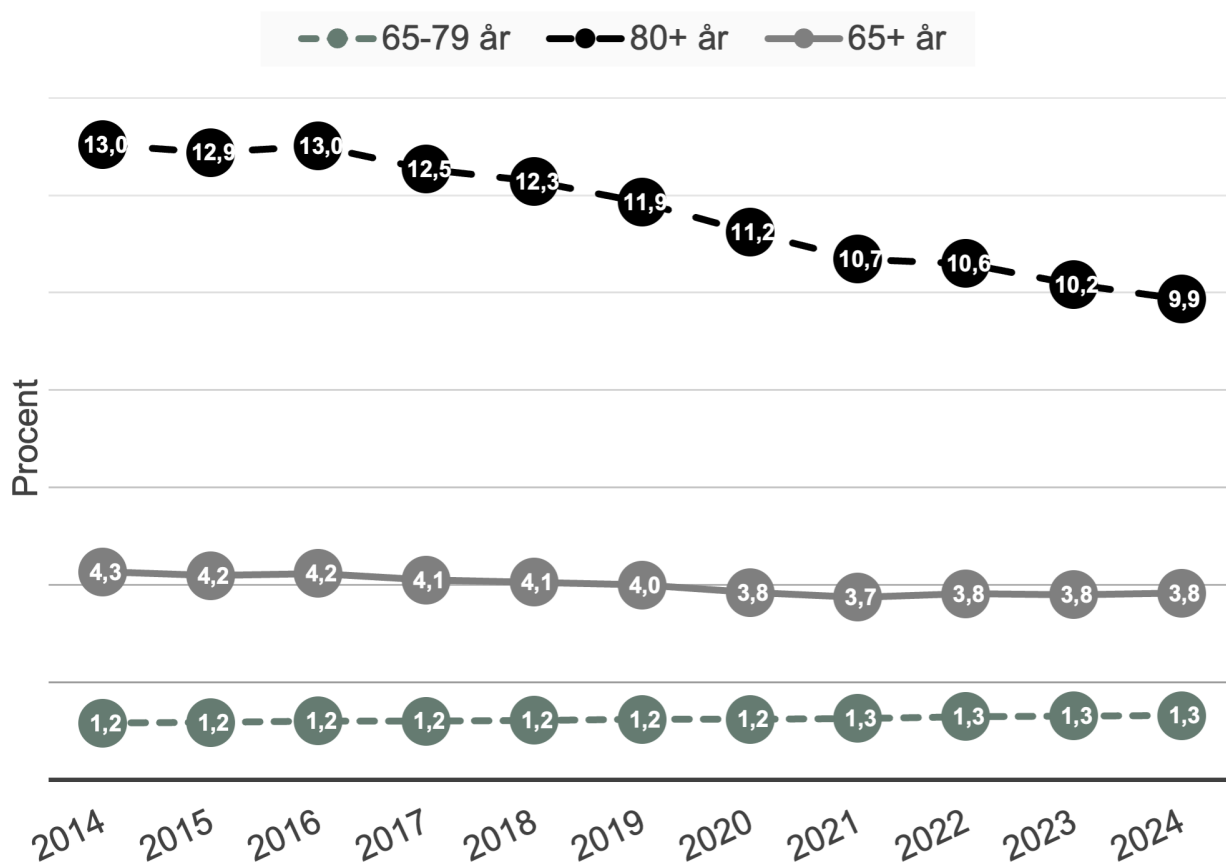
Minskad andel äldre med plats på äldreboende

Denna kombination – en svag ökning av antalet äldre på särskilt boende men en kraftig tillväxt av den äldre befolkningen totalt – innebär att andelen äldre med plats på särskilt boende har minskat. Andelen har sjunkit från 4,3 procent år 2014 till 3,8 procent år 2024 (se diagram 3).

Utvecklingen skiljer sig dock mellan de två åldersgrupperna:

- Bland 65–79-åringarna har andelen ökat något, från 1,2 till 1,3 procent, trots den stora ökningen i antalet personer i gruppen. En delförklaring är sannolikt att genomsnittsåldern i gruppen har stigit med omkring ett år under perioden.
- För gruppen 80 år och äldre är utvecklingen den motsatta. Här har antalet boende ökat något i absoluta tal, men eftersom gruppen vuxit så mycket har andelen med plats på särskilt boende minskat tydligt – från 13,0 procent 2014 till 9,9 procent 2024. En delförklaring är sannolikt att genomsnittsåldern i gruppen har sjunkit något under perioden.

Diagram 3 Andel äldre med plats på särskilt boende för äldre oktober månad perioden 2014–2024

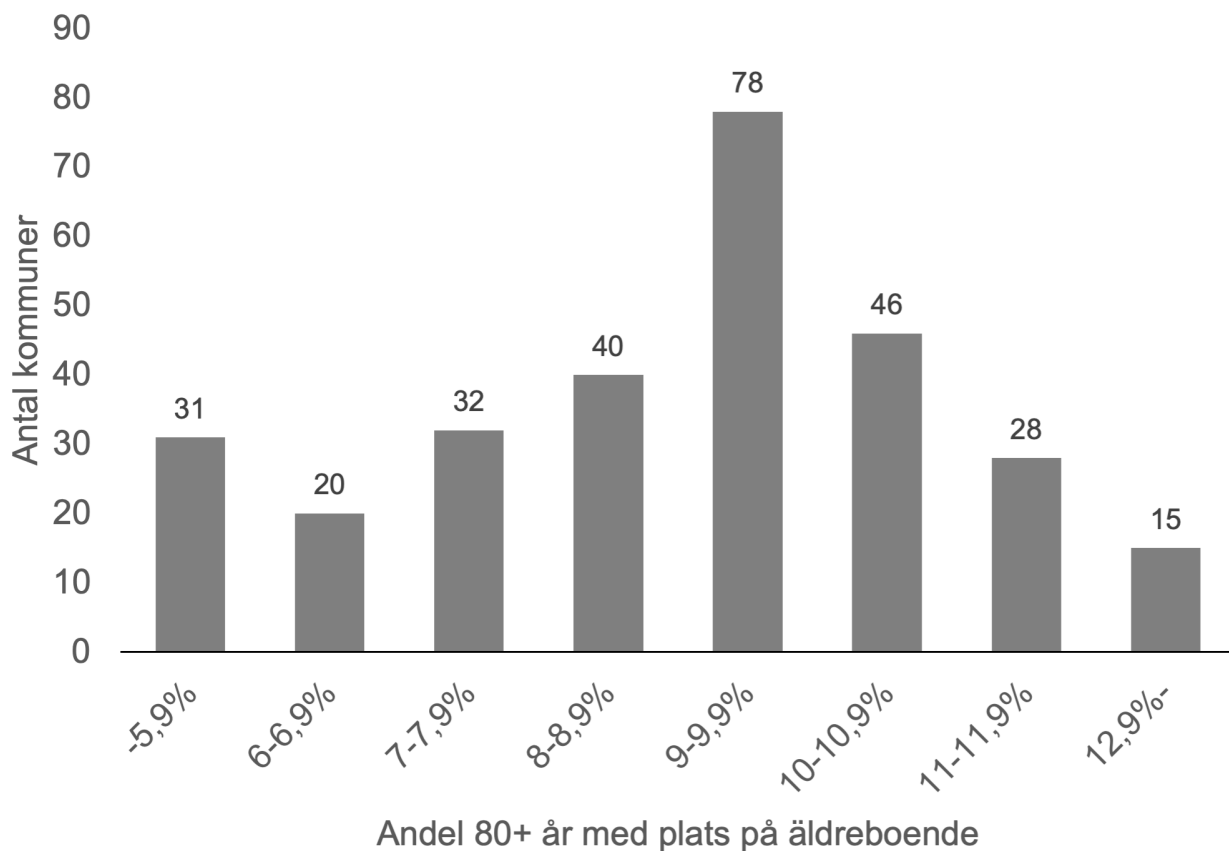
Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre (Socialstyrelsen) & Statistikdatabasen om äldreomsorg (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB)

Stora skillnader mellan landets kommuner i andelen äldre med plats på äldreboende

Det är kommunerna som ansvarar för att tillgodose behovet av omsorg för de äldre. Med utgångspunkt i Socialtjänstlagen fattas beslut om de äldres behov av äldreomsorg enskilt i varje kommun. Mot den bakgrunden är det intressant att undersöka om det finns skillnader mellan landets kommuner i hur stor andel av de äldre som har plats på ett särskilt boende. Om det finns stora skillnader kan det indikera att kommunernas bedömning av behovet sett olika ut i olika kommuner och att de därför inte reflekterar de faktiska behoven.

I diagram 4 visas spridningen mellan landets kommuner avseende hur stor andel av befolkningen 80 år och äldre som har plats på ett särskilt boende i oktober 2024.

Diagram 4 Spridning i andel personer 80 år och äldre med plats på särskilt boende för äldre bland landets kommuner i oktober 2024

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB)

Som framgår av diagrammet finns 31 kommuner där färre än 6 procent av befolkningen 80 år och äldre hade plats på ett äldreboende. Samtidigt finns 15 kommuner där mer än 13 procent av befolkningen 80 år och äldre hade plats på ett äldreboende. Det betyder att i kommunerna i den sista gruppen har mer än dubbelt så stor andel äldre plats på ett äldreboende som i den första gruppen. Det är svårt att tro att det enbart är skillnader i behov som förklarar denna stora skillnad.

Minskad andel äldre i särskilt boende – minskade behov eller tuffare bedömningar?

I detta avsnitt diskuteras kortfattat huruvida den minskande andelen äldre med plats på särskilt boende beror på ett faktiskt minskat behov av vård och omsorg, eller om andra faktorer bidragit till utvecklingen.

Ett vanligt argument i debatten är att äldre lever längre och dessutom är friskare, vilket skulle motivera att en mindre andel får äldreomsorg. Frågan är dock om utvecklingen verkligen speglar minskade behov, eller om den snarare förklaras av förändringar i kommunernas bedömningar och prioriteringar.

I Vårdföretagarnas rapport hösten 2023 identifierades flera faktorer som bidrog till den minskande andelen äldre i särskilt boende. Vi fann bland annat att den genomsnittliga vistelsetiden i boendena hade minskat, vilket tyder på att de som beviljas plats idag är sjukare än tidigare. Vidare visade analysen att utvecklingen inte kunde förklaras av att fler äldre fått hemtjänst. Tvärtom hade även andelen äldre med hemtjänst minskat. Gruppen som fick hemtjänst av en omfattning motsvarande vården på särskilt boende var liten och ökade inte.

I förra årets rapport (från hösten 2024) kompletterades med ytterligare data som stärkte hypotesen att striktare bedömningar är en central förklaring till utvecklingen.

En svensk studie (1992–2011) visade att även om äldre lever längre, har åren med komplexa sjukdomsbesvär i slutet av livet ökat – särskilt för kvinnor. Samtidigt minskade andelen äldre med komplexa hälsoproblem som fick plats på särskilt boende, från 58 procent år 2002 till 37 procent år 2011.

Liknande resultat framkom i SNAC-studien, genomförd av forskare vid Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum. Studien visade att andelen äldre med stora omsorgsbehov som beviljades plats på särskilt boende minskade mellan 2017 och 2019 jämfört med tidigare år. Minskningen uppgick till cirka 20 procent och var likartad i samtliga stadsdelar i Stockholm.

De stora skillnaderna mellan kommuner när det gäller andelen äldre som beviljas plats på särskilt boende talar också för att skillnader i behovsbedömningen har en avgörande betydelse. Skillnaderna kan delvis bero på lokala förhållanden, men det är osannolikt att omsorgsbehoven varierar så kraftigt mellan kommuner. Detta tyder på att kraven för att beviljas plats skiljer sig åt och att många äldre inte får det stöd de faktiskt behöver.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på att de äldre inte blir friskare i den utsträckning som skulle motivera minskat omsorgsbehov. Tvärtom skjuts behoven snarare framåt i livet – och i vissa fall ökar de. Samtidigt får allt färre äldre sina behov tillgodosedda. Den successiva nedgången i andelen personer 80 år och äldre med plats på särskilt boende kan därför till stor del förklaras av en allt hårdare behovsbedömning i kommunerna.

Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2034, två scenarier

I följande avsnitt presenteras Vårdföretagarnas prognos för behovet av platser på särskilt boende för äldre fram till år 2034. Prognoshorisonten har förlängts med två år jämfört med tidigare rapporter, samtidigt som det som komplement till vår huvudprognos presenteras en alternativ prognos. Den alternativa prognosen är konstruerad utifrån förutsättningarna i de enskilda kommunerna kombinerat med en miniminivå som satts upp för hur stor andel av de äldre som borde erbjudas plats på äldreboende.

Prognosförutsättningar

Inledningsvis i detta avsnitt ges de prognosförutsättningar som används för att bedöma behovet av platser på särskilt boende för äldre år 2034. Med utgångspunkt från dessa förutsättningar görs sedan en bedömning av behovet utifrån huvudscenariot och ett alternativt scenario. I huvudscenariot bedöms behovet utifrån förutsättningar på nationell nivå. I det alternativa scenariot bedöms behovet med utgångspunkten från situationen i landets samtliga kommuner.

Prognosförutsättningarna utgår från tre olika delar.

1. Den första delen är den demografiska utvecklingen av äldre fram till år 2034.
2. Den andra delen beskriver hur behovet av platser antas se ut i olika ålderskohorter bland de äldre under perioden 2022–2034.
3. Den tredje delen beskriver den lägsta nivån av behov i en viss ålderskohort som en kommun antas kunna ha under prognosperioden.

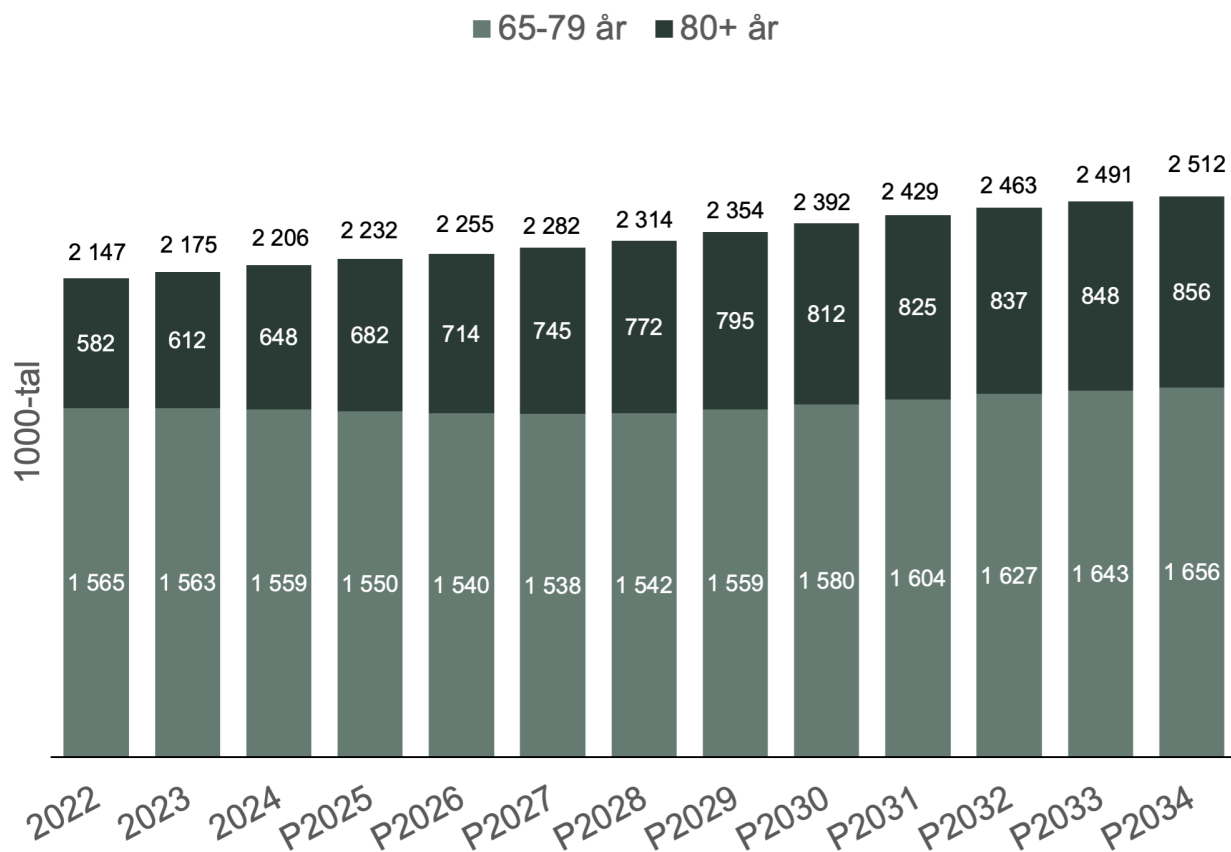
De två första prognosförutsättningarna används i båda scenarierna medan den tredje endast används i det alternativa scenariot.

Den demografiska utvecklingen fram till 2034

I det följande redovisas SCB:s prognos över den demografiska utvecklingen för personer 65 år och äldre under perioden år 2022–2034. Sveriges befolkningsutveckling fram till år 2034 präglas framför allt av en mycket kraftig ökning av antalet personer som är 80 år och äldre. Det beror i huvudsak på att de stora barnkullarna som föddes under 1940-talet nu når hög ålder.

Enligt SCB:s prognos ökar antalet personer 80 år och äldre från nästan 650 000 år 2024 till nästan 860 000 år 2034 – en ökning med omkring 210 000 personer, motsvarande drygt 30 procent (se diagram 5).

Diagram 5 Den äldre befolkningen perioden 2022–2034

Källa: Befolkningsstatistiken (SCB)

Den snabbaste tillväxten av antalet 80 år och äldre väntas ske under perioden 2023–2028, då antalet i åldersgruppen beräknas öka med i genomsnitt drygt 30 000 personer per år. Därefter fortsätter ökningen fram till 2032, men i lägre takt, med ett genomsnitt på omkring 15 000 personer per år. Perioden mellan 2032 och 2034 fortsätter tillväxten, men med cirka 10 000 per år.

Samtidigt beräknas antalet personer i åldern 65–79 år öka med cirka 90 000 personer totalt under perioden 2022–2034.

Utvecklingen skiljer sig åt mellan de olika kohorterna inom gruppen 80 år och äldre.

- I den yngsta kohorten (80–84 år) väntas en kraftig ökning mellan 2022 och 2028, då antalet bedöms stiga med omkring 112 000 personer. Därefter minskar antalet i denna kohort med nästan 35 000 personer fram till 2034.

- I de äldre kohorterna, från 85 år och uppåt, beräknas antalet personer i princip öka under hela perioden 2022–2034. Till exempel väntas gruppen 85–89 år växa med drygt 110 000 personer under perioden.

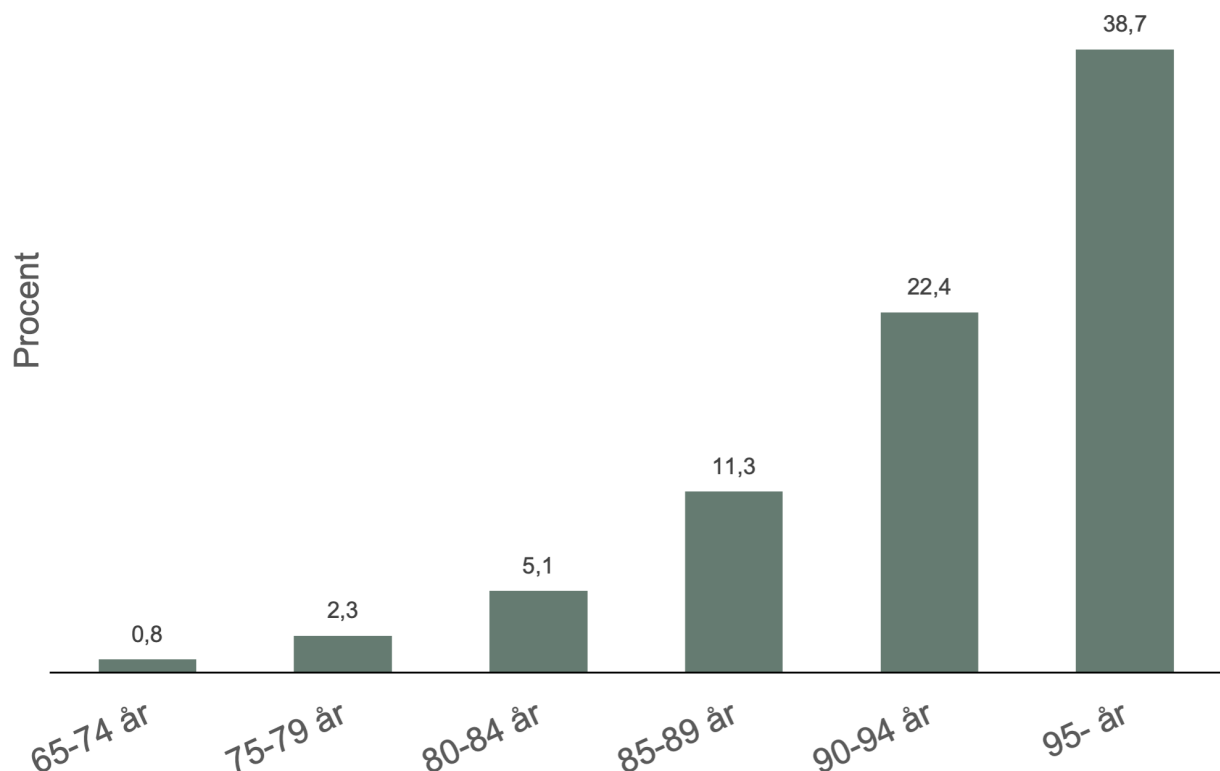
I scenario två används SCB:s befolkningsframskrivningar på kommunnivå.

Behovet i olika ålderskohorter perioden

Det ökade behovet av platser på särskilt boende för äldre avser perioden 2022–2034. Vårdföretagarnas bedömning är att den minskning av andelen äldre som har plats på ett särskilt boende som skett under många år i liten utsträckning beror på minskade behov, utan i huvudsak på tuffare behovsbedömningar. Trots detta har vi valt att anta att nivån på andelen boende på äldreboenden i olika ålderskohorter år 2022 motsvarar behoven samtliga år under hela perioden fram till 2034. Det är enligt vår bedömning ett konservativt antagande som snarast underskattar behoven.

Av diagram 6 framgår andelen av de äldre som hade plats på ett särskilt boende utifrån sex olika ålderskohorter år 2022. Andelarna avser män och kvinnor tillsammans även om vi vet att det finns vissa skillnader mellan könen. Andelen kvinnor är större än andelen män i samtliga ålderskohorter. Detta är dock inget vi tagit hänsyn till i rapporten då relationen mellan könen i olika åldersgrupper antas vara relativt konstant under hela perioden 2022–2034, vilket innebär att skillnaderna i andelar inte påverkar prognoserna.

Diagram 6 Andel äldre i olika ålderskohorter med plats på ett särskilt boende för äldre i oktober 2022

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2022 (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB)

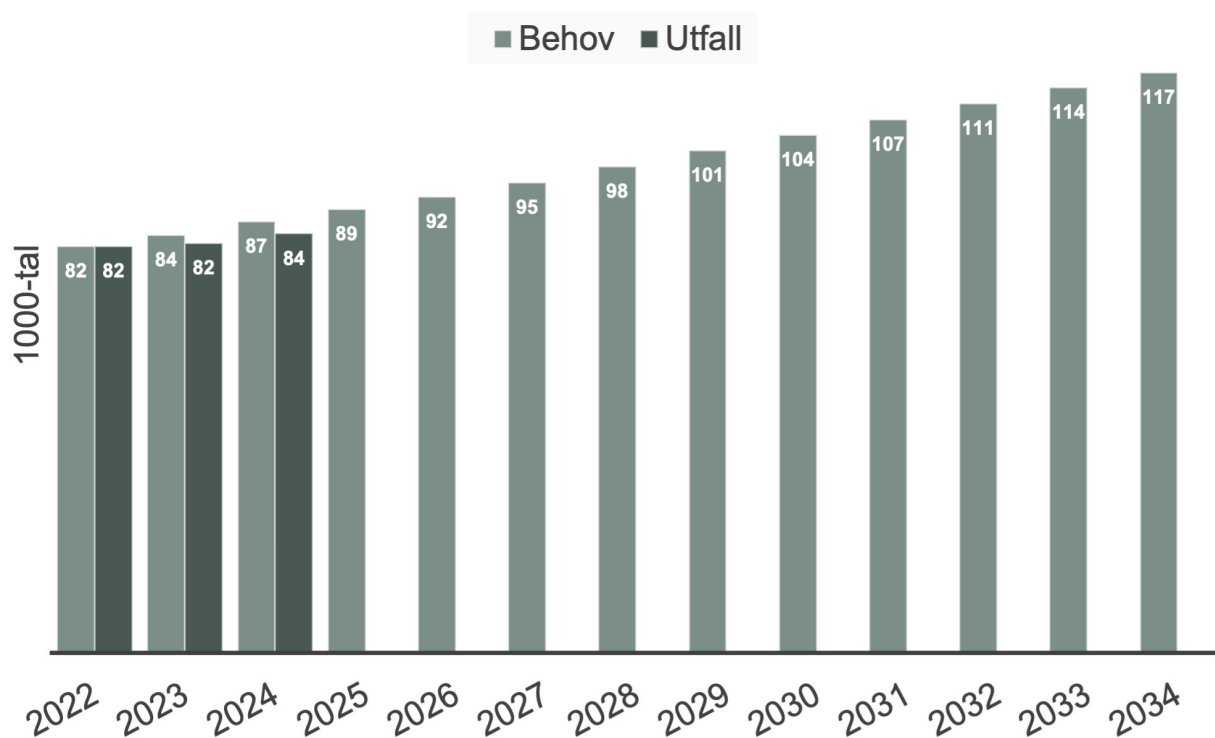
Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2034, huvudscenario

Behovet av platser enligt huvudscenariot fram till år 2032 är i stort sett detsamma som presenterats i rapporterna 2023 och 2024. En viss förändring av befolkningsprognosen har marginellt påverkat storleken på behoven.

Till detta har nu lagts en prognos för utvecklingen fram till 2034, se diagram 7. Givet SCB:s prognos för befolkningsutvecklingen för äldre perioden 2032 till 2034 i olika ålderskohorter ökar behovet med 6 000 platser, från 111 000 år 2032 till 117 000 år 2034.

Den totala ökningen av antalet äldre med behov av plats på ett äldreboende under perioden 2024 till 2034 uppgår då till 33 000.

Diagram 7 Bedömning av behovet av nya platser på särskilt boende för äldre 2022–2034 samt utfallet 2023 och 2024

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2022 (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB), egna beräkningar

Behovet av platser på särskilt boende för äldre till 2035, alternativt scenario

Som ett komplement till huvudscenariot presenteras i det följande ett alternativt scenario.

Vårdföretagarna antar att skillnaderna i andelen äldre som har plats på ett äldreboende i olika kommuner till största delen beror på mer eller mindre tuffa bedömningar av behov och inte på variationer i verkliga behov hos de äldre. För att göra en rimlig bedömning av utvecklingen av behovet av platser på äldreboenden i olika kommuner måste ett antagande om en nivå som bedöms ligga nära det faktiska behovet göras för att bedömningarna på kommunnivå ska ge ett meningsfullt resultat.

Vårdföretagarna har mot den bakgrunden gjort följande två antaganden:

1. Om en kommun har en högre andel av de äldre i en viss ålderskohort på särskilt boende än i riket totalt (se diagram 6) i oktober 2022 så antas kommunens andel motsvara behovet i den ålderskohorten i kommunen fram till år 2034.
2. Om en kommun har en lägre andel av de äldre i en viss ålderskohort på särskilt boende än i riket totalt (se diagram 6) i oktober 2022 så antas att andelen i riket motsvarar behovet i den ålderskohorten i kommunen fram till år 2034.

Med utgångspunkt från de två antagandena ovan samt utvecklingen av antalet äldre i respektive kommun görs bedömningen av antalet äldre med behov av plats på särskilt boende i landets kommuner fram till år 2034.

Det är varje enskild kommun som ansvarar för att tillhandahålla platser på äldreboenden. Även om äldre personers behov av vård, omsorg och trygghet, enligt Vårdföretagarnas uppfattning, i stort sett är detsamma över hela landet, visar dagens situation att kommunerna i mycket varierande grad lyckas möta dessa behov. Resultatet visar att det är betydande skillnader i tillgången till äldreboendeplatser – inte på grund av att behoven skiljer sig åt, utan därför att kommunernas planering och prioriteringar gör det.

Genom att fastställa en gemensam miniminivå för vilket behov av äldreboendeplatser som kan förväntas i varje kommun skapas en enhetlig grund för att systematiskt bedöma behoven i enskilda kommuner och i hela landet under perioden 2022–2034. En sådan nivå bygger på utgångspunkten att behoven är likartade och ger därför ett rättvisande mått på vilket antal platser respektive kommun faktiskt behöver tillhandahålla.

Den uppskattade ökningen av antalet platser i olika kommuner beror, förutom den antagna miniminivån som beskrivits ovan, alltså på i huvudsak två faktorer:

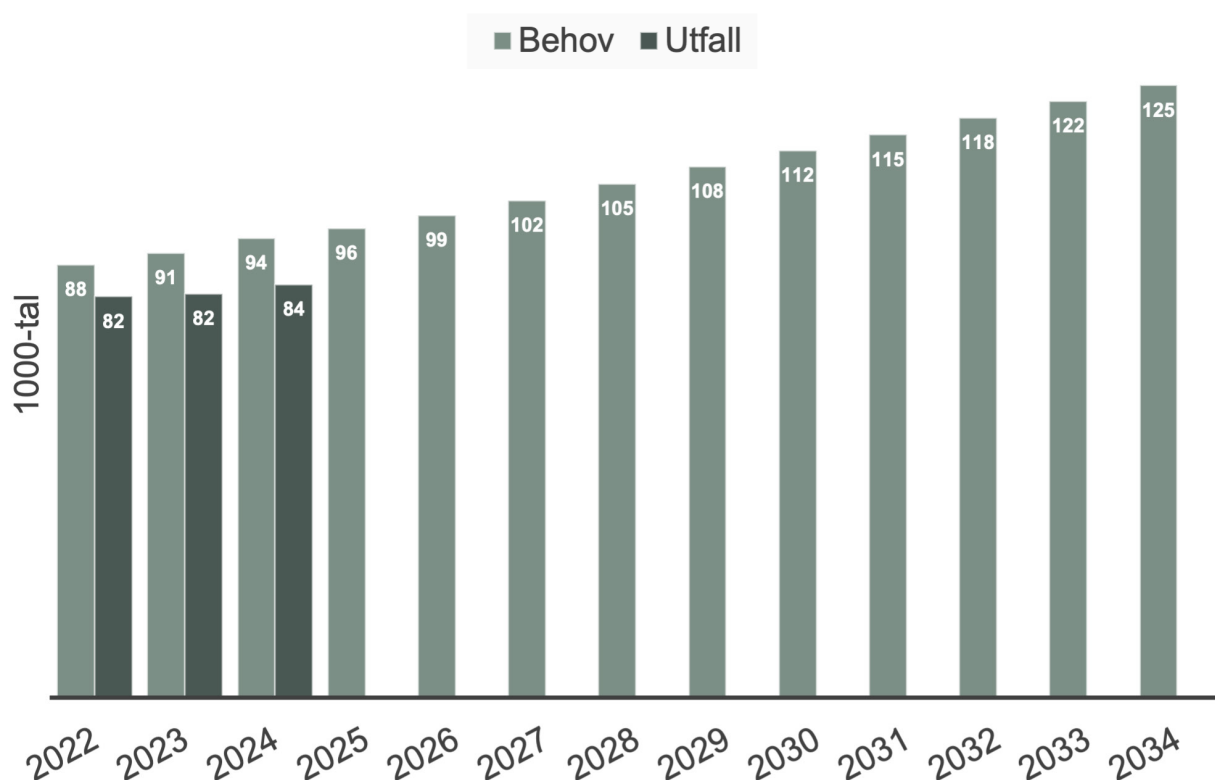
1. Hur stor andel av de invånare i kommunen som är 65 år och äldre som har en plats på ett särskilt boende år 2022.
2. Hur antalet äldre i kommunen bedöms utvecklas fram till år 2034.

Det framräknade behovet i landets kommuner räknas därefter samman.

Enligt prognosen i det alternativa scenariot så uppfylldes behovet av platser, till skillnad från i huvudscenariot, inte år 2022. Redan då saknade 6 000 äldre plats på ett äldreboende trots att de hade ett behov. Antalet äldre med behov av en plats på ett äldreboende ökar enligt detta scenario från 88 000 år 2022 till 125 000 år 2034, en ökning med 37 000 platser, se diagram 8. Det är en procentuell ökning på 42 procent.

I verkligheten hade drygt 84 000 äldre en plats på ett äldreboende år 2024. I förhållande till den nivån ökar behovet med 41 000 platser fram till år 2034.

Diagram 8 Bedömning av behovet av nya platser på särskilt boende för äldre 2022–2034 samt utfallet 2023 och 2024

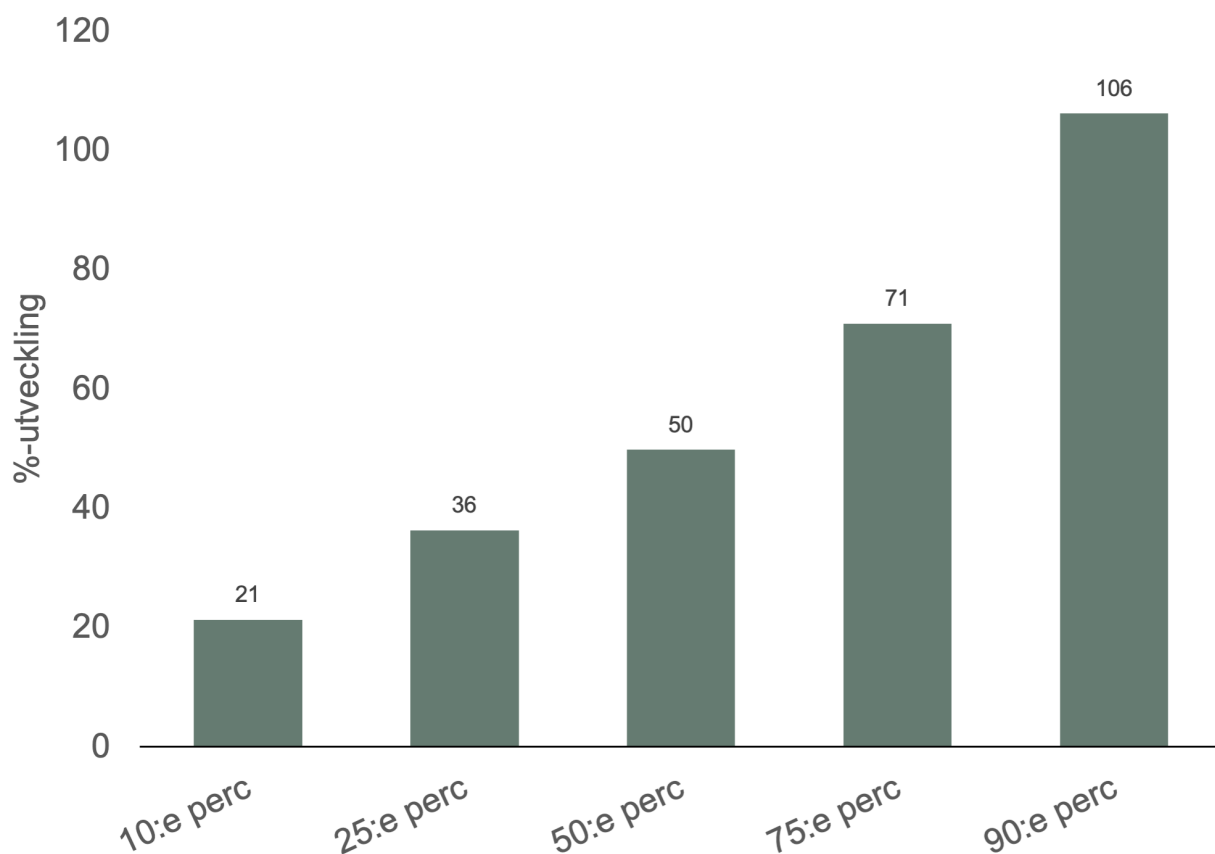
Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2022 (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB), egna beräkningar

Enligt denna prognos är det stor skillnad mellan landets kommuner i hur behovet utvecklas fram till 2034. Hur behovet utvecklas i den enskilda kommunen beror på de två faktorer som beskrevs tidigare i detta avsnitt. Den första är hur antalet äldre utvecklas i kommunen och den andra vilket ursprungsläge kommunen befinner sig i avseende andelen äldre i olika ålderskohorter som har en plats på ett äldreboende.

Av diagram 9 framgår spridningen i ökningen av det procentuella behovet av platser på äldreboenden fram till 2034 bland landets kommuner. Värdet vid den 10:e percentilen visar att i 10 procent av kommunerna ökar behovet med mindre än 20 procent. Värdet vid den 90:e percentilen visar att i 10 procent av kommunerna ökar behovet mer än 100 procent.

Denna prognos ska tas med en nypa salt då det kan finnas lokala faktorer som inte fångas upp här som kan påverka bedömningen i de enskilda kommunerna.

Diagram 9 Spridning bland kommunerna utifrån bedömningar av den procentuella ökningen av behovet av nya platser på särskilt boende för äldre perioden 2022–2034

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2022 (Socialstyrelsen) & Befolkningsstatistiken (SCB), egna beräkningar

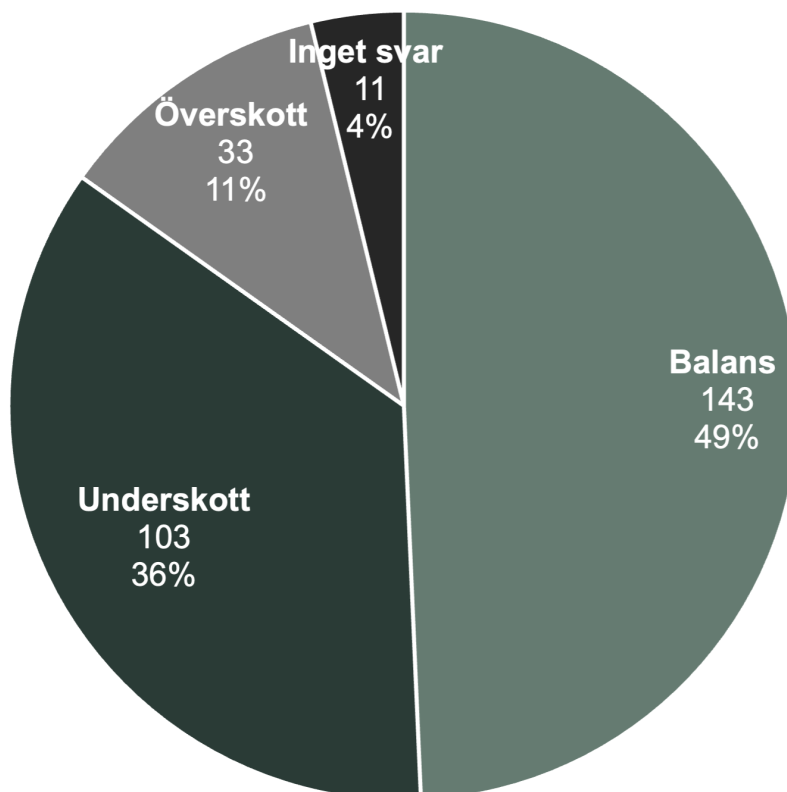
Brist på äldreboenden i landets kommuner 2025

Vårdföretagarnas bedömning är att många äldre med behov av plats på ett äldreboende inte får det. Den stora skillnaden mellan landets kommuner indikerar att så är fallet. Ytterligare en tydlig indikation på detta är kommunernas egna bedömningar avseende huruvida man har tillräckligt många platser.

I Boverkets årliga undersökning "Bostadsmarknadsenkäten" för 2025 svarade hela 103 kommuner att de för närvarande har ett underskott av platser på äldreboenden. Kommunen anger förvisso inte om underskottet är stort eller litet men det faktum att man anger underskott torde betyda att man ser underskottet som ett problem. Hade det rört sig om enstaka platser kan förmodas att man hade angivit en situation i balans.

Ytterligare en tydlig indikation på bristen på platser på äldreboenden är antalet behovsbeslut som inte verkställs på grund av att det saknas plats. Enligt Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) statistik fanns under 2024 2 246 beslut som inte verkställdes just på grund av att det saknades plats.

Diagram 10 Hur bedömer ni för närvarande utbudet av särskilt boende för äldre? (2025)

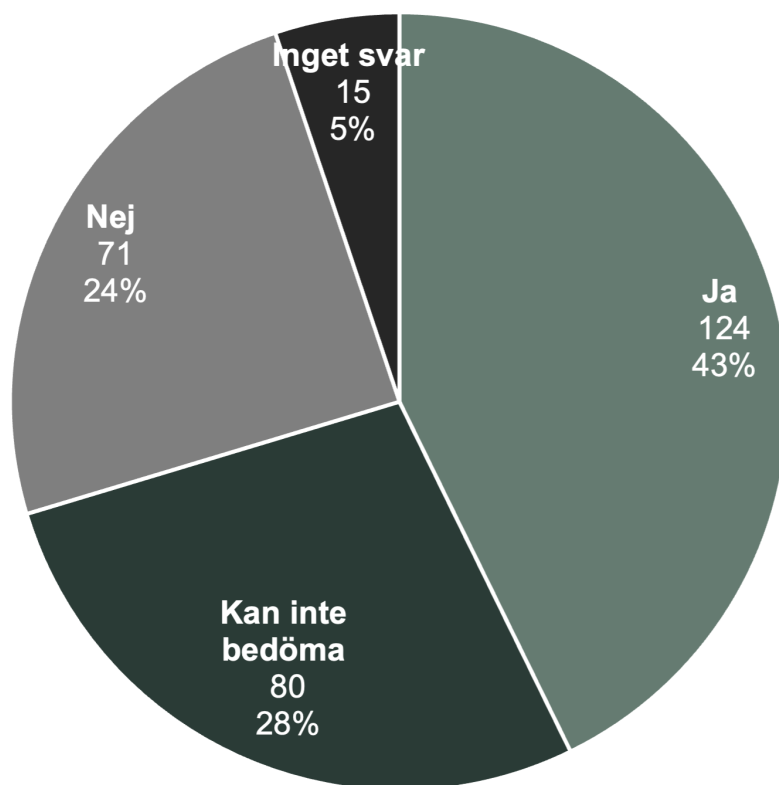

Källa: Bostadsmarknadsenkäten 2025 (Boverket)

Som redovisats i denna rapport så ökar antalet personer 80 år och äldre snabbt i Sverige och kommer att göra så under överskådlig tid. Det innebär att de flesta kommuner måste se till att det byggs många nya äldreboenden de närmaste åren för att klara av att tillgodose behoven.

I Bostadsmarknadsenkäten besvarar kommunerna även frågan om behovet av särskilda boendeformer för äldre kommer att vara täckt om fem år. 70 kommuner svarade nej på den frågan. Ytterligare 80 kommuner svarade att de inte kunde bedöma det. Detta är mycket oroande svar som dels visar att många kommuner bedömer att man inte kommer att klara av att tillgodose behoven som kommunens äldre har, dels att många kommuner inte har en klar bild av hur stora behoven är och vad som krävs för att de ska kunna tillgodoses.

Diagram 11 Kommer behovet av särskilda boendeformer för äldre att vara täckt om fem år?

Källa: Bostadsmarknadsenkäten 2025 (Boverket)

Sammanfattning och slutsatser

Den stora ökningen av personer 80 år och äldre kommer att påverka behovet av platser på äldreboenden framöver. Vårdföretagarna har i denna rapport valt att komplettera den bedömning av behovet av platser på äldreboende som gjorts i tidigare rapporter med en alternativ prognos. Dessutom har prognosperioden förlängts från 2032 till 2034.

Antalet äldre som har behov av plats på äldreboende ökar kraftigt fram till år 2034. Enligt Vårdföretagarnas huvudscenario kommer antalet personer som har behov av plats på ett äldreboende vara 117 000 år 2034. Det är 33 000 fler än antalet äldre som hade en plats i oktober 2024.

Enligt Vårdföretagarnas alternativa scenario kommer antalet personer som har behov av plats på ett äldreboende vara 125 000 år 2034. Det är 41 000 fler än antalet äldre som hade en plats i oktober 2024. Orsaken till det högre antalet i det alternativa scenariot är att prognosen utgår från en antagen gemensam minimnivå på hur stor andel av en ålderskohort bland de äldre som har behov av en plats på ett äldreboende.

Oaktat prognos kan det konstateras att det kommer att krävas många nya platser på äldreboenden fram till 2034. Men redan nu är det Vårdföretagarnas bedömning att många äldre som har behov av en plats på ett äldreboende inte får det. Detta framgår tydligt av Boverkets undersökning Bostadsmarknadsenkäten för 2025, där drygt 100 kommuner anger att de i nuläget har brist på äldreboenden. 150 kommuner anger dessutom att de antingen inte kommer klara av att täcka behoven av äldreboendeplatser eller inte kan bedöma om de kan täcka behoven på fem års sikt.